

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศ ประเทศใดมีประชากรที่ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและทั่วถึงประเทศนั้นจะประสบความสำเร็จทุกด้านไม่ว่าด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะกำลังคนที่มีคุณภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศนั่นเอง (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2529) และวิธีหนึ่งที่จะพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้กับประเทศคือ การวางรากฐานการศึกษาของประชาชน ให้มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ฉะนั้นรัฐจึงต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาภาคบังคับที่ทุกคนจะต้องเรียนถ้าเป็นประชาชนชาวไทย (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2527) ในการศึกษาในระดับศึกษานี้มุ่งหวังที่จะวางรากฐานคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในประเทศให้มีคุณสมบัติและลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นอย่างดี ความสำเร็จของการศึกษาจึงขึ้นอยู่กับหลักสูตรเป็นประการสำคัญ (สันต์ ธรรมบำรุง, 2527) ฉะนั้นจึงต้องจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น จะต้องสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กที่กำลังเติบโตอยู่ในชนบทที่กำลังเปลี่ยนแปลงนั้น (กมล สุกประเสริฐ, 2528) ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษาในข้อที่ 3 คือ จะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องและเกื้อกูลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมแต่ละท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2533จ.) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรระดับประถมศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มีลักษณะที่มุ่งหวังให้นักเรียนได้เรียนรู้วิชาการต่าง ๆ มากมาย โดยกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชาไว้มากและกว้างขวางเป็นหลักการและทฤษฎี ที่ความประสงค์จะให้นักเรียนทั่วประเทศได้เรียนรู้เหมือนกันในลักษณะเดียวกันหมด จึงเป็นสาเหตุให้กระบวนการเรียนการสอนมุ่งเนื้อหาสาระที่เป็นทฤษฎีเป็นสำคัญ

ในการเรียนของนักเรียนจึงมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมของแต่ละท้องถิ่น น้อยมาก และยังไม่ได้ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา รู้จักพัฒนางานและค่านิยมที่ดีงาม ผลการเรียนของนักเรียนที่ตามมาคือ นักเรียนต้องท่องจำความรู้และลืมไปในที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2533 ง) จึงได้มีการปรับปรุงเป็นหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งจะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องและเกื้อกูลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต สนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและท้องถิ่น เปิดโอกาสและส่งเสริมให้ท้องถิ่นคือ โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน จังหวัด เขตการศึกษา กรมต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถสร้างหลักสูตรรายวิชาต่าง ๆ ตามโครงสร้างวิชาบังคับเลือกและเลือกเสรีได้ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2533 ข) กรมวิชาการได้กำหนดลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่นว่า เป็นหลักสูตรรายวิชาในระดับประถมศึกษา มีเนื้อหาวัตถุประสงค์สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมของท้องถิ่นตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรมนุษย์ แผนและแนวโน้มในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เน้นให้นำทรัพยากรท้องถิ่นไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สนองความเป็นเลิศทางวิชาการ ให้นักเรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น รักท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น กรมวิชาการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นดังนี้

1. การปรับปรุงกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เป็นการพัฒนาการเรียนการสอน
2. การปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหา
3. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
4. การจัดทำรายวิชาใหม่

ในการจัดทำรายวิชาขึ้นใหม่จะต้องมีการศึกษาหลักสูตร ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อที่จะได้ความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นและนำมากำหนดจุดประสงค์ กำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียน การสอน การประเมินผลและสื่อการเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2533 ง)

กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์คือ ทำงานเป็น มีนิสัยรักการทำงานและปรับปรุงงานอยู่เสมอ ได้มุ่งเน้นการศึกษาวิชาชีพทุกระดับ สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 มีเนื้อหาประกอบด้วย งานบังคับและงานเลือกในงานเลือก

กรมวิชาการได้เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นซึ่งรวมหมายถึงโรงเรียนมีโอกาสมากขึ้นในการพัฒนารายละเอียดและจัดหลักสูตรงานเลือกให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี, 2533) สำหรับงานเลือกมีเนื้อหาประกอบด้วยงานประดิษฐ์และงานช่างกับงานที่เตรียมไปสู่อาชีพ ซึ่งงานที่เตรียมไปสู่อาชีพมี 5 แขนงงานคือ งานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์ งานช่างและงานอาชีพอื่น ๆ สำหรับรายละเอียดงานอาชีพอื่น ๆ เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นจัดทำเอง (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, มปป.) ดังนั้นการที่หลักสูตรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้จัดทำและเลือกสอนงานเลือกให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะท้องถิ่นหรือโรงเรียนจะได้สอนงานที่นักเรียนถนัดและสนใจ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ที่คนสนใจอันจะเป็นพื้นฐานในการทำงานต่อไป (ไอวาท สุธอนารักษ์, 2533) จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพงานเลือกให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในระดับโรงเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานในการเตรียมคนให้มีคุณภาพในงานอาชีพและเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของท้องถิ่นและประเทศในอนาคต

ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ งานเลือกให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ผู้ที่จะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความเป็นจริงของท้องถิ่นนั้น ๆ คือ ผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น (วัดนะ บัวสนธ์, 2531) ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาจึงมีความเกี่ยวข้องในการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นโดยตรง (สังจิต อุทรานันท์, 2532) และต้องใช้ข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นที่ถูกต้องโดยอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูผู้สอนและผู้บริหาร เพราะบุคคลดังกล่าวเป็นผู้สร้างและพัฒนาหลักสูตรระดับหน่วยการเรียนให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและถือว่าครูในท้องถิ่นเป็นผู้เข้าใจท้องถิ่นนั้นมากที่สุด (ทัศนีย์ สุภเมธี, 2532) ครูจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง (บันลือ พฤษะวัน, 2531) เพราะจะทำให้ครูเกิดความภูมิใจ เกิดความรักและห่วงใยในสิ่งที่ตนกระทำด้วยตนเอง (วิไลวรรณ ตรีศรีชนะมา, 2532) หากครูไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรแล้วครูอาจจะต่อต้านหลักสูตรและไม่นำไปปฏิบัติในชั้นเรียนของตน (สมพงษ์ สิงหะพล, 2533) ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะทำให้การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว (อภารัง บัวศรี, 2531) จึงเป็นหน้าที่ของครูทุกคนที่จะต้องตระหนักรู้และเตรียมการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความคิดหวังของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2532)

ในปัจจุบันการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เน้นลงในท้องถิ่น เพราะการพัฒนาหลักสูตรระดับ เขตการศึกษา เป็นการดำเนินงานที่กว้างและครอบคลุมไปหลายจังหวัด จึงควรนำหลักสูตรของ เขตการศึกษา มาปรับ เพิ่ม ลด ดัดแปลงให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จังหวัดควรดำเนินการให้มีการปรับปรุงหลักสูตรในระดับอำเภอ กลุ่มโรงเรียน โรงเรียน และห้องเรียน (สุมิตร คุณานุกร, 2526)

ในเขตการศึกษา 6 ได้เน้นการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพดังการวิจัยของ ไทศล อวยวรณัง (2523) จากการวิจัย เรื่อง การปฏิบัติจริงในบทบาททางวิชาการของครู ประถมศึกษา เขตการศึกษา 6 ได้เสนอแนะว่า ควรมีการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เข้มข้นยิ่งขึ้น เพราะถ้าครูแสดงบทบาททางวิชาการได้ไม่เต็มที่ย่อมทำให้เกิดผลเสียต่อการเรียนของ นักเรียนและในงานวิจัยของ วิไล ไบวเสวีวงศ์ (2522) เรื่อง ปัญหาการใช้หลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เขตการศึกษา 6 กล่าวว่า ครูและ โรงเรียนไม่พร้อมในด้านต่าง ๆ ครูไม่ได้รับความสะดวก ความเอาใจใส่ตลอดจนการช่วยเหลือ สนับสนุน เมื่อพบปัญหาต่าง ๆ ต้องแก้ไขปัญหาด้วยตนเองทำให้ครูขาดขวัญและกำลังใจ ซึ่งความสำเร็จของการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ย่อมขึ้นอยู่กับการทำงาน of ครู เป็นสำคัญ หากครู ไม่สมัครใจสอน ไม่พร้อมและไม่มีความตั้งใจในการทำงานแล้ว ความสำเร็จและผลสัมฤทธิ์ของการ เรียนการสอนย่อมเลือนลาง และล้มเหลวไปในที่สุด จึงสมควรที่จะส่งเสริมให้มีครูมีความรู้และ สนับสนุนในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าครูมีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการ ศึกษา ระดับประถมศึกษาและเป็นผู้ใกล้ชิดกับท้องถิ่น จึงสมควรที่ครูจะต้องมีการพัฒนาหลักสูตร กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ งานเลือกให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองในท้องถิ่น เป็นผู้ รู้สภาพ เศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นของตน สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นของตนได้ รักท้องถิ่น ไม่อพยพออกไปจากท้องถิ่น กรมวิชาการยังได้เปิดโอกาสให้จัดทำหลักสูตรและ เลือกสอนงาน เลือกให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจน เขตการศึกษา 6 ก็ส่งเสริมให้ท้องถิ่นซึ่งหมายถึงระดับโรงเรียนได้มีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและ ความต้องการของท้องถิ่นขึ้นใช้เอง แต่ในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความ ต้องการของท้องถิ่นนั้นผู้พัฒนาหลักสูตรในระดับโรงเรียนคือ ครู จะต้องมีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตร

ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ งานเลือกให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 เพื่อให้ทราบว่า ปัจจุบันครูมีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ งานเลือกให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 อยู่ในระดับเกณฑ์ใดเพื่อหาแนวทางที่จะแก้ปัญหาและส่งเสริมในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ งานเลือกให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมาดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมาดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมาดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 และผู้วิจัยได้กำหนดกรอบในการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมาดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 ด้านการศึกษาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงาน เลือก
- 1.2 ด้านการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.3 ด้านการปรับรายละเอียดเนื้อหา
- 1.4 ด้านการจัดทำรายวิชาใหม่ ด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การจัดทำรายวิชา การพัฒนา การปรับปรุง การประเมินและการขออนุญาตใช้

2. ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงาน เลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 ด้านการศึกษาหาความรู้ของครูในการพัฒนาหลักสูตร
- 2.2 ด้านการดำเนินการในการพัฒนาหลักสูตร
- 2.3 ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมครูในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร

3. ศึกษาความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงาน เลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 3.1 ด้านการดำเนินการให้ครูมีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตร
- 3.2 ด้านการเตรียมการในการพัฒนาหลักสูตร
- 3.3 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาหลักสูตร

4. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 250 คน ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6

5. ผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 125 คน ศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 34 คน ศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 7 คน รวมผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน 166 คน ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การศึกษาความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 สามารถวัดได้จากแบบทดสอบความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6

2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้ทำแบบทดสอบ และตอบแบบสอบถาม ตามความเป็นจริง

3. ตัวอย่างประชากรที่เป็นครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ งานเลือก ถือว่าเป็นตัวแทนผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ได้ทุกงานเลือก

4. การศึกษาความรู้ของครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ในงานวิจัยนี้ถือเกณฑ์ในการประเมินระดับความรู้ ดังนี้

ได้คะแนนร้อยละ 80 - 100	หมายความว่า มีความรู้ระดับดีมาก
ได้คะแนนร้อยละ 70 - 100	หมายความว่า มีความรู้ระดับดี
ได้คะแนนร้อยละ 60 - 69	หมายความว่า มีความรู้ระดับปานกลาง
ได้คะแนนร้อยละ 0 - 59	หมายความว่า มีความรู้ระดับยังต้องปรับปรุง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริง แนวคิดค่านิยม ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ มีในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นในด้านการศึกษหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ด้านการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการปรับรายละเอียดของเนื้อหาและด้านการจัดทำรายวิชาใหม่ โดยใช้แบบทดสอบที่พัฒนาขึ้น และได้จำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาในด้านพุทธจริยธรรมประกอบด้วย ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การศึกษาหลักสูตร การปรับปรุงกรรมการเรียน การสอน การปรับรายละเอียดของเนื้อหาและการจัดทำรายวิชาใหม่ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จากหลักสูตรแม่บทเพื่อนำไปใช้ในการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

การปรับปรุงกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นโดยการปรับปรุงกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในหลักสูตรแม่บทโดยไม่ทำให้จุดประสงค์ เนื้อหาและคาบเวลาเรียนเปลี่ยนแปลงไป

การปรับรายละเอียดของเนื้อหา หมายถึง การปรับเนื้อหาจากที่ระบุไว้ในคำอธิบาย เนื้อหาของกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยไม่ทำให้จุดประสงค์และคาบเวลาเรียนเปลี่ยนแปลงไป

การจัดทำรายวิชาใหม่ หมายถึง การจัดทำเนื้อหาวิชาเพิ่มเติมจากที่ปรากฏใน เอกสารหลักสูตรแม่บทในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในงานที่เตรียมไปสู่อาชีพ โดยไม่ซ้ำซ้อนกับรายวิชาที่มีอยู่แล้วในหลักสูตรแม่บท ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การจัดทำ รายวิชา การพัฒนา การประเมิน การปรับปรุงและการขออนุญาตใช้

กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมายถึง กลุ่มประสบการณ์หนึ่งในจำนวน 5 กลุ่ม ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีเนื้อหา 2 ส่วน คือ งานบังคับและงานเลือก ในงานวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะงานเลือกซึ่งประกอบด้วย งานประดิษฐ์ และงานช่างกับงานที่เตรียมไปสู่อาชีพ

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ซึ่งประกอบไปด้วย 7 จังหวัดคือ ชัยนาท ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรีและอุทัยธานี จำนวน 125 โรงเรียน

ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติการสอน กลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพ หมาวงงานเลือก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 จำนวน 250 คน

ศึกษานิเทศก์ หมายถึง ผู้ได้รับบรรจุแต่งตั้งในตำแหน่งศึกษานิเทศก์จังหวัดและ ศึกษานิเทศก์อำเภอที่ประจำกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ซึ่งประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 7 คน ศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 34 คน รวมศึกษานิเทศก์ จำนวน 41 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรคือ ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 250 คน ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 และผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 125 คน ศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 34 คน ศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 7 คน ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 รวมตัวอย่างประชากรและผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน 416 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

2.1 แบบทดสอบความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมาวงงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ขอครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6

2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับความรู้ในการ พัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมาวงงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและ ความต้องการของท้องถิ่น ขอครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับความรู้ในการพัฒนา หลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมาวงงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการ ของท้องถิ่น

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก

3.2 ศึกษาหนังสือและงานวิจัยเกี่ยวกับ การสร้างแบบทดสอบ และการสร้างแบบสอบถาม

3.3 สร้างเครื่องมือในการวิจัยคือ สร้างแบบทดสอบความรู้ของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์

3.4 นำเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยที่สร้างแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ ในด้านความครอบคลุมเนื้อหา ความถูกต้องของสำนวนภาษาที่ใช้ ความตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุง

3.5 นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 50 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 20 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 20 คน

3.6 ในส่วนของแบบทดสอบนำมาหาค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เทคนิคร้อยละ 50 และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโปรแกรม Item Analysis Program

3.7 นำแบบทดสอบที่ยังต้องปรับปรุงมาแก้ไขแล้วนำไปทดลองกับผู้ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากรกลุ่มใหม่ และนำมาหาค่าระดับความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง $(K-R 20) = 0.81$

3.9 นำเครื่องมือในการวิจัยฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับตัวอย่างประชากรในการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปถึงสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยัง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ

6. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบทดสอบของครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ มาอภิปรายผล และนำข้อมูลของแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ มาสนับสนุน

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. เป็นแนวทางสำหรับกรมวิชาการ กรมต้นสังกัด เขตการศึกษา หน่วยงานนิเทศก์ ได้นำไปจัดอบรมสัมมนา บุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่ม การงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงาน เลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อยกระดับความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงาน เลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นให้สูงขึ้น
2. เป็นแนวทางในการทดสอบความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐาน อาชีพ หมวดงาน เลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูประถมศึกษา